

Õiguskantsler

Teie 24.07.2018 nr

Meie 16.08.2018 nr 6-1/181062/1803494

Tööõnnetuse tõttu tekkinud kahju hüvitamine

Lugupeetud [ ]

Küsisite, kas enne 01.07.2002 juhtunud tööõnnetuses kahju kannatanud töötajaid koheldakse ebavõrdselt sõltuvalt sellest, kas nende tööandja on õigusjärglaseta likvideeritud või mitte. Leidsite, et neil inimestel, kelle tööandja on õigusjärglaseta likvideeritud, on õigus saada tööõnnetusest tingitud varalise kahju hüvitist Sotsiaalkindlustusametilt ([töötervishoiu ja -ohutuse seaduse](#) § 31⁴), kuid teistel seda õigust ei ole, kuna [Eesti NSV tsiviilkoodeks](#) on kehtetuks tunnistatud.

Mõistan, miks see olukord Teile ebaõiglane näib. Siiski on ka neil, kelle tööandja ei ole likvideeritud, õigus nõuda kahjuhüvitist. Seetõttu ei saa öelda, et enne 01.07.2002 tööõnnetuses kahju kandnud töötajaid koheldakse põhjendamatult erinevalt.

Töötajatel, kelle tööandja ei ole likvideeritud või kelle tööandjal on olemas õigusjärglane, on õigus nõuda kahjuhüvitist tööandjalt või tema õigusjärglaselt. Vaidluse korral (sh kahjuhüvitise suuruse üle) võib pöörduda kohtusse. Seda saab teha ka olukorras, kus [Eesti NSV tsiviilkoodeks](#) on kehtetuks tunnistatud.

Näiteks tegi Riigikohus 2017. aastal otsuse asjas nr [2-15-10683](#) (st pärast TsK kehtetuks tunnistamist), mis käsitles vaidlust töötajale tervise kahjustamisega tekitatud kahju suuruse üle. Nii maakohus, ringkonnakohus kui ka Riigikohus nõustusid, et [võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seaduse](#) kohaselt tuli konkreetses asjas kohaldada muu hulgas [Eesti NSV tsiviilkoodeksi](#) sätteid, kuna kahju põhjustas enne 01.07.2002 toime pandud tegu.

Eestis ei ole praegu sisse seatud tööõnnetuskindlustust. Selle puudumist ei saa aga pidada põhiseaduse rikkumiseks. Riik peab tagama tööõnnetuses kannatanud inimestele sotsiaalkindlustuskaitse, kuid Riigikogul on selle korraldamisel avar kaalumisruum. Riigikogu on praegu valinud lahenduse, et tööõnnetusse sattunud inimest aidatakse mitme sotsiaalkindlustusskeemi kaudu (nt tervishoiuteenused, soodustingimustel ravimid, ajutise töövõimetuse hüvitis, töövõimetuspension või töövõimetoetus, puudetoetused, toitjakaotuspension). Sotsiaalministeeriumil on kavas edaspidi välja töötada ka tööõnnetuskindlustus (vt [väljatöötamiskavatsust](#)).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kirjutasite, et Teie ema hooldekodukoha tasu on tema sissetulekutest, sh saadavast tööõnnetuse hüvitisest oluliselt suurem. Juhul kui hooldekodutasu on suurem, kui abivajav inimene suudab maksta, peab puudujääva osa enda kanda võtma kohalik omavalitsus. Nimelt on üldhooldusteenus (inimese hooldekodusse suunamine) üks neist sotsiaalteenustest, mida vallad ja linnad on kohustatud korraldama. Teenust peab pakkuma see vald või linn, kus abi vajav inimene rahvastikuregistri järgi elab (vt [sotsiaalhoolekande seaduse](#) § 5 lõige 1, § 16, § 20 lõige 1).

Vallal või linnal tuleb hinnata, milles inimene abi vajab ja kui palju ta suudab selle eest maksta. Omavalitsus võib seejuures arvestada, kas abivajajal on ülalpidajaid, näiteks täisealisi lapsi. Samas ei pea ülalpidajad oma lähedast rahaliselt toetama, kui see kahjustab nende endi tavapärast ülalpidamist ([perekonnaseaduse](#) § 102 lõige 1). Seadus näeb ette, et lähedaste rahaline toetamine ei tohi käia kellelegi üle jõu.

Teil on võimalik oma ema nimel asju ajada – näiteks tööandjalt tööõnnetuse hüvitise suurendamist nõuda või vaidluse korral kohtusse pöörduda – siis, kui olete oma ema seaduslik esindaja. Sugulus- või ülalpidamissuhe ei loo automaatselt õiguslikku alust teise inimese esindamiseks ametlikus asjaajamises.

Enda esindamiseks võib inimene anda volituse, kuid seda ainult juhul, kui ta saab adekvaatselt aru oma tegude tähendusest. Kui inimene ei suuda vaimuhaiguse, nõrgamõistlikkuse või muu psüühikahäire tõttu kestvalt oma tegudest aru saada või neid juhtida, siis võib olla lahenduseks eestkostja määramine. Eestkostjal on oma ülesannete ulatuses õigus eestkostetavat esindada (vt [perekonnaseaduse](#) § 203 jj). Eestkostja määramiseks tuleb pöörduda kohtusse. Avalduse võib maakohtule esitada eestkostet vajava inimese lähedane (nt täisealine laps), samuti valla- või linnavalitsus. Avalduse esitamisel tuleb tasuda riigilõivu 10 eurot ([riigilõivuseaduse](#) § 59 lõige 7). Rohkem teavet eestkoste kohta saab lugeda [Jurist Aitab veebilehelt](#).

Tasuta õigusnõu võimaluste kohta saate lähemalt lugeda [kohtute veebilehelt](#). Kui soovite kohtuvaidluses tööandjaga kasutada advokaadi või juristi abi, kuid Teil ei jätku selleks raha, võite kohtult paluda [riigi õigusabi](#). Kohus võib otsustada riigi õigusabi anda ka selliselt, et Te ei pea ise selle eest midagi tasuma. Peale selle saab kohtult paluda [abi menetluskulude](#) (nt riigilõiv) kandmisel.

Loodan, et nendest selgitustest on Teile abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise